

- Zelfregie -

Zelfregie krijgt een steeds grotere rol in het onderwijs. Iedere docent en opleider wil graag dat een leerling of student een actieve rol neemt, gemotiveerd is en verantwoordelijkheid neemt voor het eigen leerproces. Uit onderzoeken blijkt dat meer vaardigheid in zelfregulerend leren leidt tot betere schoolprestaties en meer motivatie. (Pintrich, 2003 en Dignath, 2008).

Zelfregie is een complex begrip. In literatuur en werkveld worden verschillende begrippen gehanteerd. Hieronder staan enkele voorbeelden van definities. Het is van belang om als organisatie samen te definiëren wat je onder zelfregie verstaat, wat je wil bereiken en hoe je het vorm wilt geven.

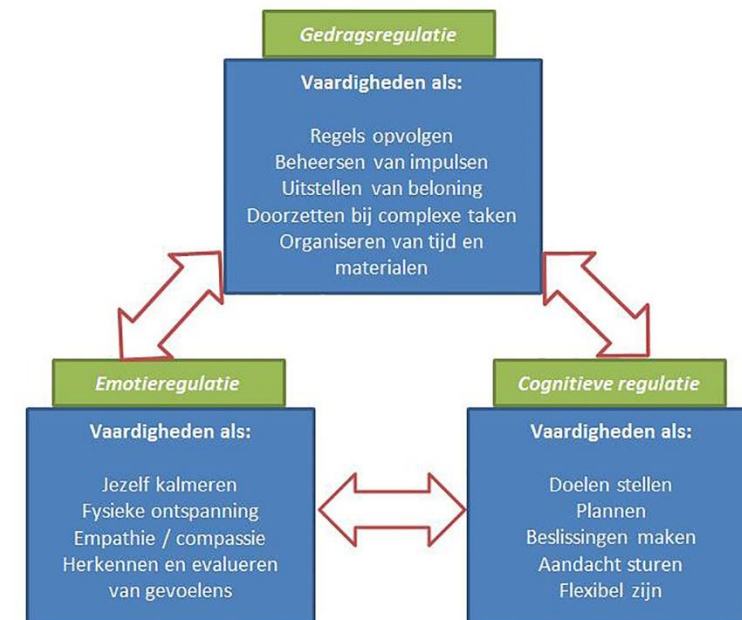
Zimmerman (2009): Self-regulated learning refers to self-generated thoughts, feelings, and actions for attaining one's learning goals.

Self-regulated learning is - an active, constructive process whereby learners set goals for their learning and then attempt to monitor, regulate, and control their cognition, motivation, and behavior, guided and constrained by their goals and the contextual features in the environment." (Pintrich, 2000, p. 453).

Zelfregulering houdt in: zelfstandig handelen en daarvoor verantwoordelijkheid nemen in de context van een bepaalde situatie/omgeving, rekening houdend met de eigen capaciteiten gaat om het heft in handen nemen en niet klakkeloos aanwijzingen of voorschriften volgen. Daarvoor is het nodig zicht te hebben op de eigen doelen, motieven en capaciteiten (SLO, 2020).

Drie componenten van zelfregulerend leren

Figuur 1. Vaardigheden en processen van zelfregulatie (Murray e.a., 2015)

Bronnen:

- Dignath, C. (2008). Components of fostering self-regulated learning among students. A meta-analysis on intervention studies at primary and secondary school level. *Metacogn. Learn.* 3, 231–264.
- Pintrich, P. R. (2003). A motivational science perspective on the role of student motivation in learning and teaching contexts. *J. Educ. Psychol.* 95, 667–686
- Pintrich, P. (2000). "The role of goal orientation in self-regulated learning," in *Handbook of Self-Regulation*, eds M. Boekaerts, P. R. Pintrich, and M. Zeidner (San Diego, CA: Academic Press, 451–502.
- Zimmerman, B.J. & Moylan, A.R. (2009). Selfregulation; where metacognition and motivation intersect. In Hacker, D. (red), *Handbook of metacognition* (pp 299-315). New York, Routledge.
- Murray, et. al. (2015). *Self-Regulation and Toxic Stress: Foundations for Understanding SelfRegulation from an Applied Developmental Perspective*.
- SLO (2020). <https://www.slo.nl/thema/meer/21e-eeuwsevaardigheden/zelfregulering/voorbeeldmatig/>

- Een autonomie ondersteunende leeromgeving -

Ontwerpeis	Algemene aspecten leeromgeving	Specifiek gedrag van de begeleider/opleider
De leeromgeving biedt keuzemogelijkheden voor de student	<ul style="list-style-type: none"> - Studenten krijgen betekenisvolle keuzes aangeboden in bijvoorbeeld <i>wat</i> hij leert, <i>hoe</i> hij leert, <i>met</i> wie hij leert <i>waar</i> hij leert, in <i>welk tempo</i>, in <i>welke volgorde</i>, <i>hoe</i> en <i>waar</i> hij getoetst wordt - Studenten ervaren ruimte om zelf te ontdekken en te leren van het maken van keuzes. 	<ul style="list-style-type: none"> • De begeleider/opleider biedt keuzes aan, zodat studenten hun eigen interesses kunnen realiseren: <ul style="list-style-type: none"> - inhoudelijke keuzes (welke thema's, leerdoelen, omvang); - aanpak (werkvorm, materialen, wel of niet samenwerken); - product (vorm, presentatiewijze); - tempo (hoeveelheid tijd). • De begeleider/opleider stimuleert studenten om zelf met ideeën te komen, om oplossingswijzen uit te proberen of om nieuwe wegen te bewandelen. • De begeleider/opleider creëert gelegenheden waarbij studenten op hun eigen manier kunnen werken, waarbij ze hun interesses, nieuwsgierigheid en behoefte aan uitdaging kunnen aanspreken. • De begeleider/opleider vraagt eerst aan studenten hoe zij een taak, een probleem of conflict willen aanpakken/oplossen voordat hij zelf met een suggestie komt. • De begeleider/opleider helpt studenten om hun interesses en talenten te ontdekken.
De leeromgeving biedt ruimte voor een stimulerende en ondersteunende begeleiding van de student	<ul style="list-style-type: none"> - studenten krijgen ondersteuning op maat in het leerproces - studenten voelen dat ze om hulp kunnen vragen en deze krijgen. - studenten voelen dat ze juist van fouten kunnen leren - studenten krijgen kansen en ondersteuning om vaardigheden in zelfregulatie op te bouwen 	<ul style="list-style-type: none"> • De begeleider/opleider benadert de studenten vanuit een open mindset • De begeleider/opleider creëert ruimte voor individueel contact, begeleidingsgesprekken over het leerproces (zelfregulatie), mogelijke weerstanden ed. • De begeleider/opleider geeft emotionele ondersteuning indien nodig • De begeleider/opleider vraagt geregeld naar de eigen mening van de student. • De begeleider/opleider daagt de student uit te reflecteren op zijn leerproces. • De begeleider/opleider bouwt hulp af indien de student het zelf kan (scaffolding) • De begeleider/opleider is zelf een rolmodel in het nemen van autonomie, en laat vaardigheden van zelfregulatie zien (bewust in zetten als modelling)
De leeromgeving biedt een duidelijke structuur ter ondersteuning van het leerproces	<ul style="list-style-type: none"> - Studenten weten waar ze aan toe zijn, waar de ruimte ligt voor eigen invulling en waar aan moet worden voldaan. - Studenten kunnen overzien waar ze mee bezig zijn. - Studenten krijgen tussentijds inzicht op verloop eigen leerproces en bijsturing indien nodig. 	<ul style="list-style-type: none"> • De begeleider/opleider maakt duidelijk aan de student: <ul style="list-style-type: none"> o <i>wat</i> hij leert, <i>hoe</i> hij leert, <i>met</i> wie hij leert <i>waar</i> hij leert, in <i>welk tempo</i>, in <i>welke volgorde</i>, <i>hoe</i> en <i>waar</i> hij getoetst wordt en waar de eigen invulling van de leerling ligt. • De begeleider/opleider creëert tussenstops, zodat de student weet of hij op de goede weg is. • De begeleider/opleider geeft geregeld positieve feedback en gerichte feedforward. • De begeleider/opleider creëert mogelijkheden voor peerfeedback. • De begeleider/opleider draagt zorg dat de taak die student zich stelt optimaal uitdagend is. (behoefte aan competentie)

Gebaseerd op:

Bergmans, A., Choinowski, N., & Loon, A. van (2020). *Ontwerpcriteria voor een autonomie-ondersteunende leeromgeving die tegemoet komt aan verschillen*. Nijmegen: HAN (verkrijgbaar via ans.bergmans@han.nl).

